

Brendan Fraser maakt spectaculaire comeback in 'The Whale'

Jarenlang uit de spotlights, nu plots Oscar-kandidaat

De afgelopen vijftien jaar bracht Brendan Fraser meer tijd door in ziekenhuizen dan op filmsets. Maar nu is de acteur terug: zondag wint hij misschien zelfs zijn eerste Oscar voor zijn ontroerende vertolking in *The Whale*. Wij blikken met hem terug op zijn hobbelige carrière.

LIEVEN TRIO

September 2022. Op het filmfestival van Venetië kan Brendan Fraser zijn tranen niet bedwingen. Een volle bioscoopzaal is rechtgeveerd terwijl de aftiteling van *The Whale* over het scherm loopt. Het publiek applaudisseert extra hard voor Fraser, die in de film een onvergetelijke indruk maakt: hij speelt Charlie, een morbide obese leraar die de band met zijn dochter probeert te herstellen. Fraser buigt diep voorover en laat het applaus over zich heen rollen.

Geen acteur die niet ontroerd zou raken door zo'n gulle staande ovatie, maar voor Fraser betekent dit zoveel meer. De Canadese acteur arriveerde als jonge twintiger in Hollywood en veroverde er de boel meteen. In de jaren 90 was hij overal - aan lianen slingerend in een lendendoekje in *George of the Jungle*, vluchtend voor eeuwenoude griezels in *The Mummy* - maar het laatste decennium plots nergens meer. *The Whale* maakt een einde aan die lange periode van vergetelheid: de film gaat niet alleen over verlossing, hij is ook de verlossing van Brendan Fraser.

"Ik ben zo dankbaar voor wat er nu aan het gebeuren is", zegt Fraser ons daags na de première in Venetië. "Het lijkt erop dat ik nu een tweede helft aan mijn carrière heb gekregen." Hij spreekt het voorzichtig

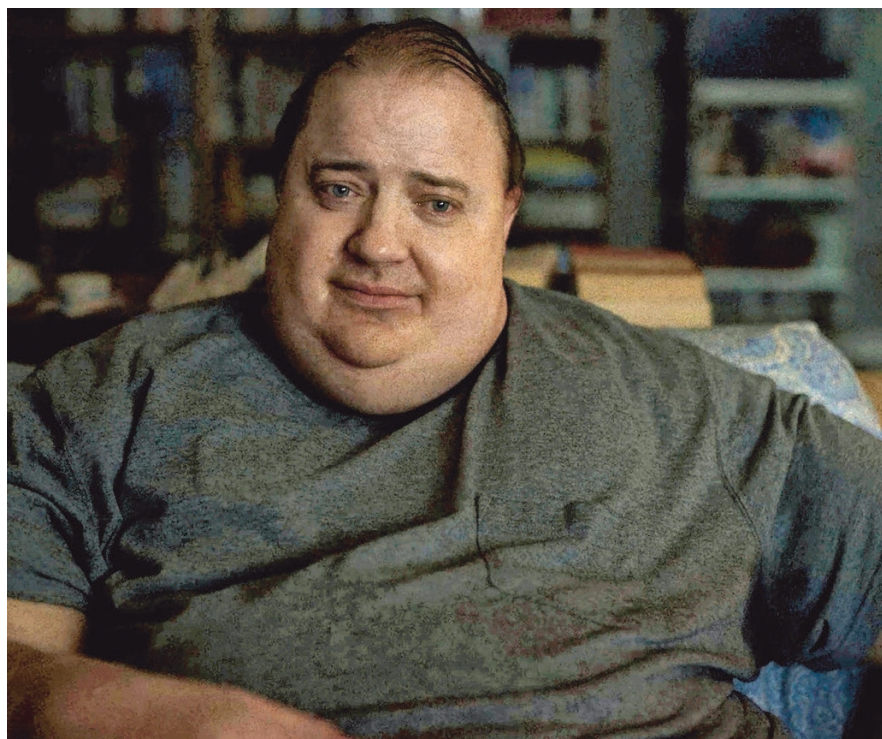
uit, fluisterend bijna. Alsof hij zijn prille geluk niet de nek wil omwringen door het luidop te benoemen, of alsof hij nog niet te veel plaats durft in te nemen in een industrie waaruit hij zo lang is buitengesloten.

LICHAAM AAN DIGGELEN

Hoe een *leading man* zo onzichtbaar kon worden? Het antwoord is complex. Te oordelen aan de terugvallende resultaten van zijn films in de jaren 2000 leek zijn magie bij het grote publiek sowieso een beetje uitgewerkt - er zijn geen zekerheden in het sterrendom. Maar ook naast het scherm kende Fraser in die periode zijn portie pech. Zijn huwelijk viel aan diggelen, en zijn lichaam ook.

Dat lijf had een belangrijke rol gespeeld in zijn steile klim naar de top: niet alleen omdat het er verdomd gespierd uitzag in zo'n lendendoekje, maar ook omdat Fraser het vol overgave inzette voor de vele stuntscènes die hij in zijn succesjaren opnam. Voor zijn allereerste filmrol - als matroos die in een knokpartij betrokken raakt - werd hij onzacht tegen een flipperkast gesmaakt. Het was maar de eerste van vele fysieke beproevingen die hij in zijn actierijke carrière zou doorstaan.

De tol die hij daarvoor betaalde, was

In *The Whale* vertolkt Fraser Charlie, een leraar met morbide obesitas. Twee uur lang duurde iedere transformatie. 'Dat pak was hinderlijk, ja. Maar dat maakte het ook realistisch.' © RV / CHANTAL ANDERSON / NYT

'Vaak wordt vergeten dat mensen met overgewicht ook mensen zijn'

BRENDAN FRASER
ACTEUR

hoog. "Toen ik in 2008 de derde *Mummy*-film opnam in China," zei Fraser in *GQ*, "hing ik nog aaneen met tape en ijszakjes. Ik moest elke dag een exoskelet voor mezelf bouwen om voort te kunnen." Frasers rug liep op den duur zoveel schade op, dat hij verschillende ingrijpende operaties moest ondergaan. Ook voor zijn knie, en zelfs zijn stembanden - vandaar dus ook die zachte stem - moest hij onder het mes. Zeven jaar lang sukkelde hij van ziekenhuisopname naar ziekenhuisopname.

Maar ook mentaal was de acteur er belabberd aan toe. In 2018, aangemoedigd door de #MeToo-beweging, durfde hij eindelijk te praten over een traumatische gebeurtenis die hem lang achtervolgd heeft. In 2003, zo vertelde Fraser, had Philip Berk, de toenmalige voorzitter van de Hollywood Foreign Press Association (de vereniging die de Golden Globes uitreikt), hem seksueel aangerand. Tijdens een luncheon zou Berk niet gewoon zijn hand op Frasers achterste hebben gelegd, maar zijn vinger voluit tussen diens billen hebben geplant. Berk ontkent de feiten, maar Fraser zonk erdoor weg in een depressie, die hem steeds meer verder van Hollywood deed afdrijven.

Vandaag laat Fraser die lange periode van miserie achter zich. "Al mijn knarsende scharnieren zijn aangepakt, en mijn chassis is gerepareerd", glimlacht hij in Venetië. Zowel fysiek als mentaal is hij klaar voor zijn verrijzenis. "Ik heb er enorm veel zin in, en ik wil vooral blijven bijleren."

Zijn wederopstanding heeft Fraser te danken aan regisseur Darren Aronofsky, die hem ondanks zijn status als *has-been* uitkoos voor de hoofdrol in *The Whale*. "Ik liep al tien jaar rond met het idee om deze film te maken," zegt Aronofsky, "maar ik kon de juiste persoon voor de rol van Charlie maar niet vinden. Ik heb acteurs in alle maten en gewichten gezien, en aan elke filmster ter wereld gedacht. Niets werkte. Totdat ik op een dag toevallig een trailer tegenkwam van een of andere Braziliaanse lowbudgetfilm waarin Brendan meespeelde. Toen ging er plots een lampje branden bij mij."

Niet iedereen was meteen overtuigd van Aronofsky's buikgevoel. "Sam (*D. Hunter*, die het toneelstuk schreef waarop *The Whale* gebaseerd is, *LT*) was eerst stomverbaasd, hij vond het een erg vreemde keuze. Maar toen we in New York een eerste lezing met Brendan organiseerden, was er geen twijfel meer mogelijk: iedereen had kippenvel."

FAT SUIT

Eén klein probleempje wel: Charlie weegt in de film 270 kilo, Fraser nog niet de helft daarvan. En dus moest de acteur iedere dag in een gigantische *fat suit* gehesen worden. "Ik noem het liever niet zo", verbeterd Fraser ons minzaam. "Het is gewoon Charlies lichaam. En het werd gebouwd door Adrien Moreau, een fantastische special effects- en make-up artiest. We zijn heel goede vrienden geworden. Logisch, als je zoveel tijd samen doorbrengt. (*lacht*) Bij de allereerste test duurde het maar liefst zes uur om me tot Charlie te transformeren... Dat was even schrikken. Maar na wat aanpassingen hebben we dat kunnen terugbrengen naar twee uur. Adrien en zijn assistent werkten zo snel en efficiënt als een formule 1-crew bij een pitstop!"

De prothesen die Fraser droeg, waren zo zwaar dat ze van een intern koelingsysteem voorzien moesten worden, opdat de acteur niet zou flauwvallen. "Dat pak was hinderlijk, ja. Maar dat maakte het ook realistisch. Het moest echt zo zwaar

zijn, om ervoor te zorgen dat Charlies lichaam de wetten van de fysica en de zwaartekracht zou gehoorzamen. We gingen voor een zo authentiek mogelijk aanpak."

Ook tijdens zijn voorbereiding verdiepte Fraser zich in de realiteit van obesitas. "Ik werkte samen met de Obesity Action Coalition, die 40.000 mensen verenigt in een online groep. Via hen heb ik kunnen praten met allerlei mensen. Sommigen die een maagverkleining hadden laten uitvoeren, anderen die door hun gewicht aan hun bed gekluisterd waren..."

"Een van de dingen die ik geleerd heb uit die gesprekken, is dat eten een verslaving kan zijn, op dezelfde manier als drugs, alcohol, seks, gokken... En dat dat een enorme druk zet op de omgeving van die mensen: vrienden en familieleden, die zich verplicht voelen om hun geliefde te geven wat die nodig heeft, ook al is het slecht voor hem. Die frictie zit ook in de film."

Nog een waardevol inzicht kreeg Fraser van een bewegingsspecialist. "Die vrouw zei me: 'Besef je dat iemand die zoveel weegt, telkens als die rechtstaat, 150 kilo opdrukt? Bedenk dan maar hoeveel innerlijke sterkte zo iemand nodig heeft, gewoon om te bewegen.' Dat verandert je perceptie van mensen met obesitas. Plots ga je hen zien als ongelooflijk sterke mensen. Ik hoop dat de film ook dat effect kan hebben op het publiek. Vaak wordt vergeten dat mensen met overgewicht ook mensen zijn. Maar als je in deze film tien minuten met Charlie doorbrengt, zie je hem als een persoon."

BATGIRL

Komende zondag kan Fraser zijn comeback helemaal bezegelen door op zijn 54ste zijn eerste Oscar te winnen. Hij geldt als een van de grote favorieten in de categorie beste acteur. En het lijkt er niet op dat het bij een eenmalige heropflakking zal blijven: Fraser maakt binnenkort ook zijn opwachting in *Killers of the Flower Moon*, de nieuwe film van Martin Scorsese, met Leonardo DiCaprio en Robert De Niro.

Normaal gezien hadden ook twee Belgen hun steentje kunnen bijdragen aan de herwaardering van Brendan Fraser: Adil El Arbi en Bilall Fallah regisseerden hem in hun superheldenfilm *Batgirl*. Alleen belijste het nieuwe management van studio Warner Bros. dat die film nooit het daglicht zou zien. We vragen Fraser hoe hij zich bij die beslissing voelt. "Ik ben teleurgesteld. Punt." Hij bijt op zijn tong. Voor het eerst in ons gesprek schemert er boosheid door in zijn anders zo vriendelijke blik.

Voordat *Batgirl* definitief in de vergetelpot zou belanden, organiseerde Warner Bros enkele "begravenisscreenings" voor cast en crew. Fraser bedankte vriendelijk voor de uitnodiging. "Ik eet geen half gebakken taart", zegt hij. "Maar de opnames van *Batgirl* waren heerlijk. En het was heel spannend om nog eens die *big movie stuff* te mogen doen." Niet dat Fraser zijn lichaam nu opnieuw in de prak wil acteren in grote actiefilms. "Ik hou mijn werklust nu lichter dan vroeger, ook zodat ik bij mijn gezin kan zijn. *Work smart, not hard*, dat is nu mijn devies." (*lacht*)

The Whale speelt vanaf morgen in de bioscoop.

HET VRIJE LEVEN 10
Recensie: 'Calorie per calorie naar de verlossing'

Petry en Terrin twee Vlaamse kanshebbers op Libris Literatuurprijs

Voormalig winnaar Yves Petry maakt opnieuw kans op de Libris Literatuurprijs. Samen met Peter Terrin prijkt hij op de zeskoppige shortlist van de editie 2023, waarop ook de Nederlander Oek de Jong staat.

DIRK LEYMAN

Petry, die lovende kritieken oogstte met zijn ideeënroman *Overal zit mens*, is samen met generatiegenoot Peter Terrin op het appel. Petry kruipt in *Overal zit mens* in het hoofd van potentiële moordenaar en bosingenieur Kasper Kind die zijn daad stijlvol goedpraat. Petry kreeg de Libris al in 2011 voor *De Maagd Marino*. In *De gebeurtenis*, een roman in verhalen, speelt Peter Terrin dan weer met mysterie, scifi en rouw, met een hoogbejaarde schrijver als centrale as. Petry en Terrin (ex-AKO-prijswinnaar) waren de enige twee resterende Vlaamse auteurs op de longlist. Ze bereiken nu in duo ook de laatste schifting van de prestigieuze Libris Literatuurprijs, goed voor 50.000 euro.

Ze krijgen concurrentie van vier Nederlanders. Tot de topfavorieten behoort wellicht Anjet Daanje met *Het lied van ooevaer en dromedaris*. Zij ontving eerder al de BoekenBon Literatuurprijs voor haar gedurfde, 656 pagina's tellende roman in elf delen en met elf vertellers. Maar of de jury haar een dubbelslag gunt, is twijfelachtig. Ook van de partij én vaak getipt voor een grote literaire onder-

scheiding: Donald Niedekker met *Waarachtige beschrijvingen uit de permafrost*. In zijn gewaagde roman van barokke snit laat Donald Niedekker een heerschappij aan het woord dat al vierhonderd jaar in een ijsgraf sluiert op Nova Zembla.

Met Oek de Jong en zijn *Man zonder rijbewijs* heeft de Libris nog een veelbekroonde, grote naam op de shortlist. In zijn knappe memoir *Man zonder rijbewijs*, serveert De Jong met groot compositorisch vermogen het relaas van zijn kloppacht op een rijbewijs. Verder is er nog Peter Zantingh met *Tussentijds*, waarin een vader ingetogen kijkt naar zijn ouderschap in tijden van klimaatverandering. Het betekent meteen dat Das Mag als enige uitgeverij twee titels op de shortlist heeft. Opvallende afwezigen: Nina Polak (met *Buitenleven*), Jamal Ouariachi (met *Herfstdraad*) en eerder al afgevalen: Tom Lanoye met *De draaischijf*.

De jury onder voorzitterschap van hoogleraar en historica Beatrice de Graaf spreekt van "een shortlist die niet alleen de zeggingskracht en de schoonheid, maar ook de magie van literatuur tot uitdrukking brengt". De shortlist bestaat nu uit vijf witte mannen en één queer vrouw, na een selectie door een overwegend vrouwelijke jury. Op 8 mei weten we wie Mariken Heitman opvolgt op de Libris-erelijst. Zij triomfeerde vorig jaar met *Wormmaan*, een roman over twee vrouwen die buiten de norm vielen.

Voormalig laureaat Yves Petry maakt kans met zijn roman *Overal zit mens*, Peter Terrin met *De gebeurtenis*.

© JOHAN JACOBS / STEFAAN TEMMERMAN

VK organiseert nieuwe Live Aid voor Oekraïne

In het Verenigd Koninkrijk wil men deze zomer een nieuwe Live Aid organiseren ten voordele van de slachtoffers van de oorlog in Oekraïne. Men zou er al een tijdlang mee bezig zijn, maar nu zou het licht definitief op groen staan. Volgens tabloid *The Mirror* vindt het concert plaats op 24 juni.

Verscheidene grote artiesten zouden al een uitnodiging ontvangen hebben voor het evenement in Wembley. Zo zou er contact zijn met onder meer U2, The Rolling Stones, The Killers en P!nk. Volgens mediabe-

richten is er ook interesse in optredens van Paul McCartney, Adele, Florence And The Machine en Noel Gallagher. "Het gaat echt gigantisch worden", wordt er een bron geciteerd.

Het concert is geïnspireerd op Live Aid en moet druk zetten op de Russische president Vladimir Poetin. "Zo'n groot event kan echt wel druk uitoefenen op de Russen", aldus de bron. "Het enige nadeel is dat de datum overlapt met Glastonbury. Enkele grote namen zijn dus uitgesloten, maar de line-up zal sowieso speciaal worden." (HLN)